

ปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง
ของเยาวชนไทย

Affecting Factors on The Political Socialization
of Youth in Thailand

วัชรินทร์ ชาญศิลป์*

Vacharin Chansilp*

* รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการอบรมกล่อมเกลາทางการเมืองของเยาวชนไทย 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการอบรมกล่อมเกลາทางการเมืองของเยาวชนไทย การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และ 2) นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในเขตภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ รวมทั้งสิ้น จำนวน 600 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) เครื่องมือสำหรับการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า One-way Anova

ผลการวิจัยพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ได้รับการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .468) โดยเยาวชนได้รับการกล่อมเกล่าจากครอบครัวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สถาบันการศึกษา ศาสนา เพื่อน สื่อมวลชน และพรรคการเมือง ตามลำดับ

ซึ่งผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมืองของเยาวชนไทย พบว่า อายุ ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีผลต่อการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 6.730$, Sig. = .000, $F = 8.712$, Sig. = .000) โดยที่ช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่ และการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่ต่างกันมีผลต่อการอบรมกล่อมเกล่าทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 4.054$, Sig. = .018, $F = 7.043$, Sig. = .000)

คำสำคัญ: การกล่อมเกล่าทางการเมือง, เยาวชนไทย

Abstract

This research aims 1) to study the level of Thai youth's Political Socialization and 2) to compare Thai youth's Political Socialization by personnel and external variables. This study is a quantitative research. The research samplings include 1) grade 10-12 students in secondary education Zone Office. 2) undergraduate students in central south, north east and north Thai region. Total samplings are 600 students which are chosen by using multi-stage sampling method. Research instrument is a questionnaire. Data analysis are Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test and One-way Anova

The research result finds that most youth receive high level of political socialization ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .468) Considering the agents of socialization, youth receive socialization from the highs to lowest rank by following agents: family, academic institution, religion, peer group, mass media and political party.

The analytical result concerning personal and external variables which affect political socialization of thai youth find that the difference of age and education level affect the different political socialization at was statistically significant 0.05 ($F = 6.730$, Sig. = .000, $F = 8.712$, Sig. = .000).

The different perception for political information and the different exchange of social, economic and political ideas affect the different political socialization at was statistically significant 0.01 ($F = 4.054$, Sig. = .018, $F = 7.043$, Sig. = .000)

Keyword: Political socialization, Youth in Thailand

บทนำ

ในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตยในสังคมไทย รัฐต้องมุ่งเสริมให้เกิดกระบวนการอบรมกล่อมเกลາทางการเมืองให้เยาวชนและประชาชนในชาติเห็นพ้องหรือยอมรับในระบบการปกครองของตน และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพลเมืองที่ดีที่รัฐมุ่งให้เกิดขึ้นเพื่อความสุขกายสรวงและภายในรัฐ การกล่อมเกลาทางการเมืองหรือกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองส่งผลต่อการสร้างให้เยาวชนที่กำลังจะก้าวเข้าสู่ประชากรในสังคมให้เป็นประชากรในสังคมที่มีคุณภาพ ซึ่งการศึกษาและเข้าใจการกล่อมเกลาทางการเมืองให้กับเยาวชนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากเยาวชนกำลังจะก้าวเข้าสู่ความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพย่อมมาจากกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองในช่วงเยาวชน โดยการศึกษาการเปรียบเทียบตัวการที่ส่งผลต่อการกล่อมเกลาทางการเมืองจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางสังคมอื่นๆ เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองของไทยจากเยาวชนในกลุ่มต่างๆ ย่อมทำให้เข้าใจถึงฐานที่มาและอิทธิพลที่สำคัญของตัวการในการกล่อมเกลาทางการเมืองที่สำคัญๆ ได้ดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการคาดการณ์และแสวงหาแนวโน้มการกล่อมเกลาทางการเมืองเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองที่สอดคล้องการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกล่อมเกลาทางการเมืองของเยาวชนไทย จะทำให้สามารถทราบถึงอิทธิพลที่สำคัญของปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกในการกล่อมเกลาทางการเมือง อันจะนำไปสู่การคาดการณ์และแสวงหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกล่อมเกลาทางการเมืองให้กับเยาวชนได้เห็นเด่นชัดมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองของเยาวชนไทย
- 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองของเยาวชนไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองของเยาวชนไทย ได้นำองค์ประกอบของการกล่อมเกลาทางการเมืองของ Lucian Pye (1962:44-48) ว่าด้วยลำดับขั้นตอนการกล่อมเกลาทางการเมือง รูปแบบของการกล่อมเกลาทางการเมืองของ Dawson and Prewitt (1969: 41-80) และสถาบันในการกล่อมเกลาทางการเมืองของไทยของ จุมพล หนีมพานิช (2528: 17-18) มาใช้ในการศึกษาเป็นกรอบที่ใช้ในการศึกษาการกล่อมเกลาทางการเมือง ประกอบด้วย ครอบครัว เพื่อน สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน ศาสนา และพรรคการเมือง ซึ่งสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. ภูมิสำเนา ปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายนอก ได้แก่ 1. ช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง 2. การพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

ตัวแปรตาม ได้แก่ การกล่อมเกลาทางการเมือง ได้แก่ 1. ครอบครัว 2. เพื่อน 3. สถาบันการศึกษา 4. สื่อมวลชน 5. ศาสนา และ 6. พรรคการเมือง

สมมติฐาน

1) เยาวชนที่มีเพศต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองแตกต่างกัน

2) เยาวชนที่มีอายุต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองแตกต่างกัน

3) เยาวชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองแตกต่างกัน

4) เยาวชนที่มีภูมิสำเนาต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองแตกต่างกัน

5) เยาวชนที่มีช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองแตกต่างกัน

6) เยาวชนที่มีการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลากิจการการเมืองแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มเยาวชนไทยที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ประกอบด้วย 1) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 6 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ปีที่ 6 จำนวน 384,674 คน และ 2) นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในเขตภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ จำนวน 1,613,553 คน (สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559) รวมจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 6 และ นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งสิ้น 1,998,227 คน โดยใช้วิธีการสุ่ม ตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้หลักการหาขนาดของขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณของ Yamane จากประชากรจำนวน 1,998,227 คน เมื่อแทนค่าในสูตรด้วยความผิดพลาดที่ยอมรับได้ที่ 0.05 จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 399.91 ตัวอย่าง เพื่อให้ความเที่ยงตรงของข้อมูลสอดคล้องกับเชิง ภูมิภาค 6 ภาค จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 ตัวอย่างสำหรับการศึกษาในครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเขตพื้นที่ (Area Cluster Sampling) โดยแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาจากนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ในเขตที่ 1 และนักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ที่ตั้งอยู่ในเขตภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ

ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากเพื่อคัดเลือกโรงเรียน และมหาวิทยาลัยที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนและมหาวิทยาลัยในภาคกลาง ได้แก่ กรุงเทพมหานครและจังหวัดปทุมธานี ภาค ตะวันออกใต้แก่ จังหวัดชลบุรี และจังหวัดปราจีนบุรี ภาคตะวันตกใต้แก่ จังหวัด เพชรบุรี และจังหวัดกาญจนบุรี ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา และจังหวัดชุมพร ภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือได้แก่ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดนครราชสีมา และภาคเหนือได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำปาง

ขั้นตอนที่ 4 ทำการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนและนักศึกษาดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 4.1 เลือกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ในจังหวัดปทุมธานี จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดชุมพร จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดลำปาง เฉพาะเขตที่ 1 รหัสโรงเรียนลำดับที่ 1-5 ของสำนัก สพม. โดยเลือกส่มนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ห้องที่ 1 ของโรงเรียนจากลำดับเลขที่ 1, 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24 และ 27 จำนวน 10 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 300 ตัวอย่าง

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การศึกษาเอกสาร (documentary research) จากหนังสือ ตำรา วารสารวิชาการ บทความ เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ รายงานผลการวิจัยต่างๆ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาและกำหนดชุดประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการอบรมกลุ่มেলাทางการเมืองของเยาวชนไทย ซึ่งได้เครื่องมือที่นำมาใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่เน้นคำถามชนิดปลายปิด (Close-ended Questionnaire) และกำหนดรูปแบบของคำถามแบ่งเป็น 3 ส่วน 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา 2) ปัจจัยภายนอก ได้แก่ 1. ช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง 2. การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของเยาวชนที่มีต่อการอบรมกลุ่มেলাทางการเมืองของเยาวชนไทย โดยคำถามที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงถึงความคิดเห็นแบ่งเป็น 5 ระดับ (Likert Scale)

ความเที่ยงของแบบสอบถามโดยวิธีการวัดความสอดคล้องภายใน (internal consistency method) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha) วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงหรือค่าสัมประสิทธิ์อัลฟามีค่าความเชื่อมั่นภาพรวมเท่ากับ .906

3) การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ค่า t-test และค่า One-way Anova

ผลการศึกษา

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอบรอมกล่อมเกลາทางการเมืองของเยาวชนไทย ผู้ศึกษาสามารถนำเสนอผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของเยาวชนไทย

พบว่า กลุ่มเยาวชนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 409 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 มีอายุระหว่าง 19 – 21 ปี จำนวน 332 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 435 คน คิดเป็นร้อยละ 72.5 โดยกลุ่มเยาวชนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามาจากภาคต่างๆ ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ภาคละจำนวน 100 คน รวม 6 ภาค มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 600 ตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ปัจจัยภายนอกของเยาวชนไทย

พบว่า กลุ่มเยาวชนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่มีช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในการเลือกรับรู้ข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต (Facebook Line YouTube เว็บไซต์อื่นๆ จำนวน 448 คน คิดเป็นร้อยละ 74.7 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านโทรทัศน์ จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 และสุดท้ายด้านสื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 โดยในด้านการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นทางการเมือง เศรษฐกิจ และการเมือง พบว่า กลุ่มเยาวชนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นต่างๆ เฉลี่ย 1-2 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 380 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 มากกว่า 6 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 และสุดท้าย 5-6 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง

พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ได้รับการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .468) โดยได้รับการกล่อมเกลาจากครอบครัวมากที่สุด ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .416) รองลงมาได้แก่ สถาบันการศึกษา ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .567) ศาสนา ($\bar{x} = 3.82$, S.D. = .615) เพื่อน ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .629) สื่อมวลชน ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .687) และพรรคการเมือง ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 1.019) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดตามปัจจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่า กลุ่มเยาวชนตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านครอบครัวอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = .416) โดยกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่เห็นว่าบุคคลในครอบครัวเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นต่างๆ ในครอบครัว ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .633) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ บุคคลในครอบครัวยึดหลักคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .657) บุคคลในครอบครัวใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหามากกว่าความรู้สึกและผลประโยชน์ของตนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .587) บุคคลในครอบครัวให้ความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่ของตน ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .630) และสุดท้ายบุคคลในครอบครัวมักสนทนาให้ตระหนักถึงความสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .892)

ปัจจัยด้านเพื่อน พบว่า กลุ่มเยาวชนตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านเพื่อนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .629) โดยกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่เห็นว่าเพื่อนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามที่สถาบันศึกษากำหนดได้อย่างเหมาะสม เช่น เข้าเรียนตรงเวลา ส่งการบ้านตรงเวลา เป็นต้น ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .840) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ เพื่อนรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = .898) กลุ่มเพื่อนเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาและถวายความจงรักภักดีต่อชาติและพระมหากษัตริย์ตามที่สถาบันการศึกษาจัดอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .823) เพื่อนปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบันการศึกษาอย่างเคร่งครัด ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = .871) และสุดท้ายกลุ่มเพื่อนร่วมทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของชุมชน (มีจิตสาธารณะ) อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = .912)

ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา พบว่า กลุ่มเยาวชนตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .567) โดยกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่เห็นว่าสถาบันการศึกษามีกิจกรรมหรือการเรียนการสอนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย พุทธประวัติและพระราชกรณียกิจของในหลวง ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .683) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สถาบันการศึกษาสร้างความเข้าใจตระหนักถึงยึดมั่นต่อความถูกต้องคุณงามความดีมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .748) สถาบันการศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทำกิจกรรม หรือประเมินสถานศึกษาอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .658) สถาบันการศึกษาส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ หรือประเพณีท้องถิ่นอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .744) และสุดท้ายสถาบันการศึกษาจัดให้มีเทศนาจากพระภิกษุสงฆ์ เพื่ออบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .933)

ปัจจัยด้านสื่อมวลชน พบว่า กลุ่มเยาวชนตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านสื่อมวลชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = .687) โดยกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่เห็นว่าสื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลที่คำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคม สาธารณะมากกว่าผลประโยชน์ของกลุ่ม ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = .877) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ติดตามสารคดีเกี่ยวกับชาติ ศาสนาและพระราชกรณียกิจผ่านสื่อสารมวลอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = .968) สื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารบุคคลต้นแบบของสังคมทำให้รับทราบอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.65$, S.D. = .952) สื่อสาธารณะต่างๆ นำเสนอข้อมูลด้วยความถูกต้องเหมาะสมเป็นกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = .916) และสุดท้ายสื่อมวลชนเปิดโอกาสให้สามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนะความคิดเห็นต่างๆ ได้ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = .918)

ปัจจัยด้านศาสนา พบว่า กลุ่มเยาวชนตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านศาสนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = .615) โดยกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่เห็นว่าพุทธศาสนา หลักธรรมคำสอนมุ่งส่งเสริมให้เกิดความรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .615) มากที่สุด รองลงมา ยึดถือหลักคำสอนของพุทธศาสนาในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .753) หลักธรรมคำสอนของศาสนาช่วยให้แก้ปัญหาด้วยเหตุผล แก้ไขความขัดแย้งด้วยท่าทีสันติ ไม่ใช้ความรุนแรง ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = .892) เข้าไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา

เช่น ทำบุญตักบาตร ทำนุบำรุงวัด หรือบริจาคทานอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = .942) และสุดท้ายเข้าวัดปฏิบัติธรรม ถือศีลอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 1.047)

ปัจจัยด้านพรรค พบว่า กลุ่มเยาวชนตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านพรรคอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$, S.D. = 1.019) โดยกลุ่มเยาวชนส่วนใหญ่เห็นว่าพรรคการเมืองยึดถือหลักกฎหมายและปฏิบัติตามกฎหมาย ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 1.146) มากที่สุด รองลงมาได้แก่ พรรคการเมืองเป็นแบบอย่างของหน่วยงานที่ตระหนักถึงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 1.103) พรรคการเมืองมีความเสียสละ คำนึงถึงผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวมมากกว่าของพรรค ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 1.130) พรรคการเมืองมีการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองด้วยหลักเหตุผล สันติวิธี ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 1.215) และสุดท้ายพรรคการเมืองเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง หรือร่วมกิจกรรมทางการเมืองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 1.237)

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการอบรมกล่อมเกลາทางการเมืองของเยาวชนไทย

ในการวิเคราะห์ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองของเยาวชนไทยนั้น ใช้การทดสอบค่า t-Test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-Test (One Way Anova) พบว่า

ส่วนที่ 3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

1. ปัจจัยด้านเพศ พบว่า เยาวชนไทยที่มีเพศต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($t = -1.347$, Sig. = .179) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เยาวชนหญิงส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองมากกว่าเยาวชนชาย ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = .448, $\bar{X} = 3.68$, S.D. = .508)

2. ปัจจัยด้านอายุ พบว่า เยาวชนไทยที่มีอายุต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F

= 6.730, Sig. = .000) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่ที่มีอายุ 18 ปี มีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลากลุ่มเยาวชนมากกว่าเยาวชนที่มีอายุ 22-24 ปี, 19-21ปี, และ 25 ปี ($\bar{X}$ = 3.98, S.D. = .504, $\bar{X}$ = 3.71, S.D. = .370, $\bar{X}$ = 3.68, S.D. = .486, $\bar{X}$ = 3.63, S.D. = .324) เมื่อจำแนกตามรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า

เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 18 ปี มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลากลุ่มเยาวชน โดยภาพรวมมากกว่าเยาวชนที่มีอายุ 19-21 ปี, 22-24 ปี และ 25 ปี เพราะว่าเยาวชนอายุ 18 ปีเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการเรียนการสอนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย พุทธประวัติและพระราชกรณียกิจของในหลวงของโรงเรียนอยู่เสมอตลอดภาคการศึกษา

เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า เยาวชนไทยที่มีอายุที่แตกต่างกันมีการการอบรมกล่อมเกลากลุ่มเยาวชนในด้านสื่อมวลชน ด้านศาสนา และด้านพรรคการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F = 4.749, Sig. = .000, F = 7.856, Sig. = .000, F = 13.040, Sig. = .000) จำแนกตามรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า

2.1) เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 18 ปี มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลากลุ่มเยาวชน ด้านสื่อมวลชนมากกว่าเยาวชนที่มีอายุ 19-21 ปี เพราะว่ากลุ่มเยาวชนระหว่างอายุ 18 ปี มีการรับรู้และนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่คำนึงถึงประโยชน์ต่อสังคมเป็นสำคัญ

2.2) เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 18 ปี มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลากลุ่มเยาวชน ด้านศาสนา มากกว่าเยาวชนที่มีอายุ 19-21 ปี เนื่องจากเยาวชนระหว่างอายุ 18 ปี ตระหนักถึงความสำคัญต่อพุทธศาสนา หลักธรรมคำสอนมุ่งส่งเสริมให้เกิดความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ผ่านกิจกรรมของโรงเรียนเป็นต้น

2.3) เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 18 ปี มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลากลุ่มเยาวชน ด้านพรรคการเมืองมากกว่าเยาวชนที่มีอายุ 19-21 ปี และ 25 ปี เนื่องจากเยาวชนอายุระหว่าง 18 ปี ต้องการให้พรรคการเมืองยึดถือหลักกฎหมายและปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อเป็นอย่างที่ติดต่อเยาวชน

ยกเว้นด้านครอบครัว เพื่อน และสถาบันการศึกษาที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.327$, $Sig. = .265$, $F = 1.382$, $Sig. = .247$, $F = 2.087$, $Sig. = .101$)

3. ปัจจัยด้านระดับการศึกษา พบว่าเยาวชนไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลາทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 8.712$, $Sig. = .000$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลາทางการเมืองมากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับอนุปริญาและปริญาตรี ($\bar{X} = 3.86$, $S.D. = .492$, $\bar{X} = 3.75$, $S.D. = .357$, $\bar{X} = 3.67$, $S.D. = .456$) จำแนกตามรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า

โดยที่เยาวชนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง โดยภาพรวมมากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับปริญาตรี เพราะว่าการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการเรียนการสอนเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ชาติไทย พุทธประวัติและพระราชกรณียกิจของในหลวงของโรงเรียนอยู่เสมอตลอด

เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า เยาวชนไทยที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองในด้านเพื่อน ด้านสถาบันการศึกษา ด้านสื่อมวลชน ด้านศาสนา และด้านพรรคการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 5.176$, $Sig. = .006$, $F = 2.666$, $Sig. = .070$, $F = 5.249$, $Sig. = .005$, $F = 7.900$, $Sig. = .000$, $F = 19.783$, $Sig. = .000$) จำแนกตามรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า

3.1) เยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง ด้านเพื่อนมากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับอนุปริญาและปริญาตรี และเยาวชนที่ศึกษาในระดับอนุปริญาที่มีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง ด้านเพื่อนมากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับปริญาตรี เพราะว่าเยาวชนระดับมัศึกษายึดถือปฏิบัติหน้าที่ของตนตามที่สถาบันการศึกษากำหนดได้อย่างเหมาะสม เช่น เข้าเรียนตรงเวลา ส่งการบ้านตรงเวลา เป็นต้น

3.2) เยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการ
การอบรมกล่อมเกลາทางการเมือง ด้านสถาบันการศึกษามากกว่าเยาวชนที่ศึกษาใน
ระดับปริญญาตรี เพราะว่าสถาบันการศึกษาสร้างความเข้าใจระหนักถึงยึดมั่นต่อ
ความถูกต้องคุณงามความดีมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน และส่งเสริมเปิดโอกาสให้
นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทำกิจกรรม หรือประเมินสถานศึกษาอยู่
เสมอเป็นต้น

3.3) เยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการ
การอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง ด้านสื่อมวลชนมากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับ
ปริญญาตรี เพราะว่าเยาวชนส่วนใหญ่มักติดตามรับฟังสื่อมวลชนนำเสนอข้อมูล
ค่านึงถึงประโยชน์ต่อสังคม หรือ ติดตามสารคดีเกี่ยวกับชาติ ศาสนาและพระราช
กรณียกิจผ่านสื่อสารมวลชนอยู่เสมอ

3.4) เยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการ
การอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง ด้านศาสนามากกว่าเยาวชนที่ศึกษาในระดับ
อนุปริญญาและปริญญาตรี เพราะว่าเยาวชนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยึดถือ
หลักธรรมคำสอนมุ่งส่งเสริมให้เกิดความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และ
พระมหากษัตริย์ เป็นต้น

3.5) เยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการ
การอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง ด้านพรรคการเมืองมากกว่าเยาวชนที่ศึกษาใน
ปริญญาตรี เพราะว่าเยาวชนเห็นว่าพรรคการเมืองควรยึดถือหลักกฎหมายและปฏิบัติ
ตามกฎหมาย เป็นแบบอย่างของหน่วยงานที่ตระหนักถึงความจงรักภักดีต่อชาติ
ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เป็นต้น

ยกเว้นด้านครอบครัวที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.866$, Sig. = .156)

4. ปัจจัยด้านภูมิสำเนา พบว่า เยาวชนไทยที่มีภูมิสำเนาต่างกันมีการ
อบรมกล่อมเกลาทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.05 ($F = .844$, Sig. = .518) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า เยาวชน
ส่วนใหญ่ที่มีภูมิสำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อม
เกลาทางการเมืองมากกว่าเยาวชนที่มีภูมิสำเนาในภาคตะวันออก ภาคตะวันตก

ภาคใต้ภาคเหนือและภาคกลาง ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .375, $\bar{X} = 3.73$, S.D. = .353, $\bar{X} = 3.70$, S.D. = .533, $\bar{X} = 3.69$, S.D. = .512, $\bar{X} = 3.68$, S.D. = .484)

เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า เยาวชนไทยที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลາทางการเมือง ด้านพรรคการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 3.981$, Sig. = .001) จำแนกตามรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า

4.1) เยาวชนที่มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลາทางการเมือง ด้านพรรคการเมืองมากกว่าเยาวชนที่มีภูมิลำเนาภาคกลาง เพราะว่าเยาวชนเห็นว่าพรรคการเมืองควรมีความเสียสละคำนึงถึงผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวมมากกว่าของพรรคเป็นต้น

ยกเว้นด้านครอบครัว เพื่อน สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน และศาสนา ที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = .827$, Sig. = .531, $F = 1.080$, Sig. = .370, $F = 1.871$, Sig. = .098, $F = 452$, Sig. = .812, $F = .230$, Sig. = .949)

ส่วนที่ 3.2 ปัจจัยภายนอก

1. ปัจจัยด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่า เยาวชนไทยที่มีช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลາทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 4.054$, Sig. = .018) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านโทรทัศน์มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = .429, $\bar{X} = 3.78$, S.D. = .434, $\bar{X} = 3.69$, S.D. = .477) จำแนกตามรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า

โดยที่เยาวชนที่มีช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านโทรทัศน์มีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง โดยภาพรวมมากกว่าเยาวชนที่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านอินเทอร์เน็ต เพราะว่าข้อมูลผ่านโทรทัศน์มีการควบคุมเนื้อหาข้อมูลตามเรตติ้งของช่องรายการต่างกับข้อมูลอินเทอร์เน็ตที่ไม่ได้มีการควบคุมเนื้อหาข้อมูลเป็นต้น

เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่าเยาวชนไทยที่มีช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลາทางการเมืองผ่านครอบครัว ศาสนา และพรรคการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 6.932$, $\text{Sig.} = .001$, $F = 3.203$, $\text{Sig.} = .041$, $F = 15.036$, $\text{Sig.} = .000$) จำแนกตามรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า

1.1) เยาวชนที่มีรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสิ่งพิมพ์มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลາทางการเมือง ด้านครอบครัวมากกว่าเยาวชนที่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ต เพราะว่าข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์มีบรรณาธิการกำกับเนื้อหาข้อมูลตามแนวทางของสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าข้อมูลอินเทอร์เน็ตเป็นต้น

1.2) เยาวชนที่มีรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านโทรทัศน์มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลາทางการเมือง ด้านครอบครัวมากกว่าเยาวชนที่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านอินเทอร์เน็ต เพราะว่าการรับรู้ข่าวสารผ่านโทรทัศน์ในครอบครัวจะมีการรับชมร่วมกับสมาชิกของคนในครอบครัวทำให้เกิดการอบรมสั่งสอนระหว่างรับชมข้อมูลผ่านทางโทรทัศน์

1.3) เยาวชนที่มีรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านโทรทัศน์มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลາทางการเมือง ด้านครอบครัวมากกว่าที่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต เนื่องจากการรับรู้ข่าวสารผ่านโทรทัศน์ในครอบครัวจะมีการอบรมสั่งสอนระหว่างรับชมข้อมูลผ่านทางโทรทัศน์มากกว่าอินเทอร์เน็ตหรือสื่อสิ่งพิมพ์ที่ครอบครัวไม่สามารถกำกับติดตามได้เป็นต้น

ยกเว้นด้านเพื่อน ด้านสถาบันการศึกษา และด้านสื่อมวลชนที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.525$, $\text{Sig.} = .218$, $F = 1.008$, $\text{Sig.} = .365$, $F = 1.476$, $\text{Sig.} = .229$)

2. ปัจจัยด้านการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง พบว่า เยาวชนไทยที่มีการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลາทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 7.043$, $\text{Sig.} = .000$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่พูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง มากกว่าเยาวชนที่พูดคุยสัปดาห์ละ 6 ครั้ง/

สัปดาห์ 3-4 ครั้ง/สัปดาห์ และ 5-6 ครั้ง/สัปดาห์ ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = .462, $\bar{x} = 3.75$, S.D. = .395, $\bar{x} = 3.59$, S.D. = .484, $\bar{x} = 3.58$, S.D. = .370) จำแนกตามรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า

โดยที่เยาวชนที่มีการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งมีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลากลายทางการเมือง โดยภาพรวมมากกว่าเยาวชนที่พูดคุยสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง และเยาวชนที่มีการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสัปดาห์ละ 6 ครั้งมีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลากลายทางการเมือง โดยภาพรวมมากกว่าเยาวชนที่พูดคุยสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง เพราะในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นบ่อยครั้งย่อมทำให้เกิดความคิดความเชื่อต่อเรื่องสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่เพิ่มขึ้นหรือการพูดคุยสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งก็ทำให้เกิดทัศนคติ ความคิด ความเชื่อต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองได้เช่นกัน

เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า เยาวชนไทยที่มีการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองต่างกันมีการอบรมกล่อมเกลากลายทางการเมือง ผ่านด้านสถาบันการศึกษา ด้านสื่อมวลชน ด้านศาสนา และด้านพรรคการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 5.178$, Sig. = .002, $F = 2.692$, Sig. = .045, $F = 16.610$, Sig. = .000, $F = 9.111$, Sig. = .000) จำแนกตามรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe พบว่า

2.1) เยาวชนที่มีการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลากลายทางการเมืองด้านสถาบันการศึกษา มากกว่าเยาวชนที่พูดคุยสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง เพราะในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสถานศึกษาสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งทำให้เกิดระยะเวลาในการคิด วิเคราะห์หรือพิจารณาข้อมูลการรับรู้ข่าวสารเชิงตรรกเหตุผลมากขึ้นทำให้เกิดทัศนคติ ความคิด ความเชื่อต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองอย่างเหมาะสม

2.2) เยาวชนที่มีการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกล่อมเกลากลายทางการเมืองด้านสื่อมวลชนมากกว่าเยาวชนที่พูดคุยสัปดาห์ละ 6 ครั้ง เพราะว่าทำให้เยาวชนสามารถเลือกรับรู้ข้อมูลจากสื่อมวลชนได้หลากหลายช่องทางอย่างละเอียด

รอบคอบทำให้การแสดงความคิดเห็นหรือรับรู้ทางการเมืองเป็นได้อย่างสมเหตุผลมากกว่าการรับรู้แล้วพุดคุยที่ปราศจากการสังเคราะห์ข้อมูลหรือการรับรู้ข้อมูลทางเดียว

2.3) เยาวชนที่มีการพุดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมืองด้านศาสนามากกว่าเยาวชนที่พุดคุยสัปดาห์ละ 3-4 ครั้งและเยาวชนที่มีการพุดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมืองด้านศาสนามากกว่าเยาวชนที่พุดคุยสัปดาห์ละ 6 ครั้ง เพราะว่าการพุดคุยความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองผ่านกระบวนการทางหลักธรรมคำสอนเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน หากมีการพุดทกล่อมเกลามากเกินไปทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่นต่อหลักคำสอนได้เช่นกัน

2.4) เยาวชนที่มีการพุดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง มีความคิดเห็นต่อการการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมืองด้านพรรคการเมืองมากกว่าเยาวชนที่พุดคุยสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง และ 5-6 ครั้ง เพราะว่าการพุดคุยแลกเปลี่ยนในระดับที่เหมาะสมทางการเมืองทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ที่เหมาะสม หากพุดคุยมากเกินไปย่อมอาจส่งผลกระทบต่อความคิด ความเชื่อทางการเมืองของแต่ละบุคคลได้เช่นกัน

ยกเว้นครอบครัว เพื่อน ที่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = .231$, $Sig. = .875$, $F = 2.320$, $Sig. = .074$)

ข้อวิจารณ์

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมืองของเยาวชนไทย ผู้ศึกษาสามารถวิจารณ์ผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคล อายุ พบว่า เยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีการglom กลาทางการเมืองของเยาวชนไทยมากกว่าเยาวชนในกลุ่มอายุอื่นๆ อาจจะเป็น เพราะช่วงวัยอายุของเยาวชนที่ใกล้ชิดกับการเรียนรู้ปลูกฝังการเรียนรู้ทางการเมือง จากครอบครัว สถานศึกษาซึ่งเป็นช่วงเริ่มของการรับรู้เกี่ยวกับการอบรมการเรียนรู้ทางการเมืองของบุคคล

2) ปัจจัยภายนอกด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่าเยาวชนไทย ส่วนใหญ่เลือกรับรู้ข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต อาทิเช่น Facebook YouTube เว็บไซต์อื่นๆ หรือข้อความผ่านทาง Line มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 74.7 โดยที่เยาวชน ไทยเลือกรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสิ่งพิมพ์น้อยที่สุดคิดเป็นเพียงร้อยละ 2.5 เท่านั้น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะพฤติกรรมของเยาวชนไทยมีการติดต่อสื่อสารผ่าน ช่องทางอินเทอร์เน็ตหรือสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น

ด้านการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง พบว่า กลุ่มเยาวชนไทยส่วนใหญ่มีการพูดคุยแสดงความคิดเห็นต่างๆ เฉลี่ย 1-2 ครั้ง/สัปดาห์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 63.3 โดยมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สัปดาห์ละ 5-6 ครั้ง เพียงร้อยละ 2.7 เท่านั้น อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มเยาวชนไทยนั้นมีการแสดงความคิดเห็นทางประเด็นการเมือง สังคม เศรษฐกิจค่อนข้างน้อย และใช้สื่อ Line ในการรับข่าวสาร แต่ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นตอบกลับ จะเป็นแต่เพียงผู้รับ ข่าวสารเท่านั้น การแสดงความคิดเห็นค่อนข้างน้อยนั้น ทำให้การมีส่วนร่วมของ เยาวชน น้อยลงด้วย

3) ปัจจัยด้านการglom กลาทางการเมือง พบว่า ครอบครัว เพื่อน สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน ศาสนา ล้วนเป็นตัวการทางการเมืองที่ใกล้ชิดกับ เยาวชนนับตั้งแต่เกิด อาจเป็นเพราะครอบครัวเป็นสถานทางสังคมแห่งแรกที่ใกล้ชิด กับเยาวชน ในขณะที่กลุ่มเพื่อนเป็นตัวการที่มีบทบาทในการglom กลาจนสร้างการ เรียนรู้และการเลียนแบบในฐานะคนใกล้ชิดเยาวชนที่อยู่ภายนอกครอบครัว การglom กลาดังกล่าวยังเกิดขึ้นภายใต้พื้นที่ของสถาบันการศึกษาของไทย โดยมีอิทธิพล ของสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงเยาวชนภายนอกห้องเรียนได้ตลอดเวลา ซึ่งมีศาสนาจะทำหน้าที่ในการขัดเกลาบ่มเพาะเชิงจริยธรรมอันเป็นรากฐาน วัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมทางการเมืองไทยที่เน้นความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม คุณธรรม จริยธรรมการยึดมั่นใน

ความถูกต้อง และการมีส่วนร่วม ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าตัวการในการกล่อมเกลาทางการเมืองทั้ง 5 องค์ประกอบข้างต้นนั้นมีอิทธิพลต่อการสร้างความเป็นพลเมืองของเยาวชนไทยให้เป็นรูปธรรมขึ้นจริงได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของปิยาภรณ์ ประชาชนท์ (2554) การมีส่วนร่วมของครอบครัวตามหลักการปฏิรูปการศึกษา กรณีการให้การกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้การกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย โดยรวมอยู่ในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกรับสื่อโดยมีระยะเวลาในการเปิดรับสื่อมากกว่า 1 ชั่วโมง มีความถี่ในการเปิดรับสื่อ 4-7 ครั้งต่อสัปดาห์ และการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการให้การกล่อมเกลาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ด้านพฤติกรรมทางวาจา) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (ด้านพฤติกรรมทางร่างกาย) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับผลการศึกษาของกมลวรรณ คารมปราชญ์ คล้ายแก้ว (2559) พบว่าการถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัว การถ่ายทอดทางสังคมจากสถาบันการศึกษา การถ่ายทอดทางสังคมจากกลุ่มเพื่อน การถ่ายทอดทางสังคมจากสื่อมวลชน ความสามารถในการรู้คิด เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง ความรู้สึกมีประสิทธิภาพทางการเมือง เจตคติต่อพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมความเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยได้ร้อยละ 69 และผลการศึกษาของนริศ จันทวรรณ (2559) ที่ได้ศึกษาความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย: กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ระดับปริญญาตรีส่วนกลาง พบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาตามตัวกลางของกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา กลุ่มสังคม สื่อมวลชน กลุ่มสื่อสังคมออนไลน์ ก็พบว่าได้ผลเช่นเดียวกัน จากผลการวิจัยเชิงคุณภาพยังพบว่า รูปแบบการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวกลางนอกจากจะเป็นการ

เผชิญหน้าแล้วยังมีการ ปฏิสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์อีกด้วย นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับผลการศึกษาของเฉลิมชัย นาคแสนพญา (2553) ที่พบว่า นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษามีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อประเภทต่างๆ ระดับปาน กลาง โดยพบว่ามีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด และผ่านสื่อ งานเขียนน้อยที่สุด และมีการสื่อสารกับบุคคลในครอบครัวมากที่สุด โดยที่นักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาคณะรัฐศาสตร์มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองสูงกว่านักศึกษา บัณฑิตศึกษาคณะอื่น เป็นต้น ทั้งนี้การที่เยาวชนเห็นว่าพรรคการเมืองมีอิทธิพลต่อ การสร้างความเป็นพลเมืองน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่าเยาวชนเห็นว่ามีการพรรค การเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองที่มุ่งดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อ เป้าหมายทางการเมืองเป็นสำคัญมากกว่าการเป็นพรรคที่ปฏิบัติตามกฎกติกาของสังคม มีความโปร่งใส หรือเป็นการสร้างคุณค่าของความเป็นสถาบันทางการเมือง ในการ ส่งเสริมความเป็นพลเมือง

4) ผลการทดสอบการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองของเยาวชนไทย พบว่า

4.1) อายุที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 6.730$, Sig. = .000) โดยที่เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 18 ปี มีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลาทาง การเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกับเยาวชนที่มีอายุ 19-21 ปี, 22-24 ปี และ 25 ปี อาจ เป็นเพราะเยาวชนที่มีอายุ 18 ปี เป็นช่วงอายุที่อยู่ในช่วงชั้นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ ได้รับการอบรมกล่อมเกลาผ่านบุคคลใกล้ชิดเช่นครอบครัว การพูดคุย หรือการอบรม สั่งสอน แบบอย่างที่ดีในครอบครัว เป็นต้น

4.2) ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการอบรมกล่อมเกลา ทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 8.712$, Sig. = .000) โดยที่เยาวชนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความคิดเห็นต่อการการ อบรมกล่อมเกลาทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกับเยาวชนที่ศึกษาในระดับ ปริญญาตรี อาจเป็นเพราะว่าในระดับช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการกล่อมเกลา ให้เยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิ หน้าที่ของพลเมืองในระบอบ

ประชาธิปไตย ผ่านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งอิทธิพลด้านสื่อมวลชน ศาสนา หรือกลุ่มพรรคการเมืองจะมีผลต่อการอบรมกลุ่มเยาวชนที่ศึกษาในระดับปริญญาตรีเพิ่มขึ้น

4.3) ช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 4.054$, $Sig. = .018$) โดยที่เยาวชนที่มีช่องทางการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านโทรทัศน์มีความคิดเห็นต่อการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกับเยาวชนที่รับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านอินเทอร์เน็ต สะท้อนให้เห็นว่าการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองของเยาวชนกลุ่มเยาวชนผ่านโทรทัศน์มากที่สุดเนื่องจากเยาวชนสามารถเข้าถึงข้อมูลผ่านโทรทัศน์ตั้งแต่วัยเด็กและมีความใกล้ชิดกับโทรทัศน์มากกว่าสื่ออื่นๆ ย่อมส่งผลทำให้เกิดกระบวนการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมืองได้มากที่สุดกว่าสื่ออื่นๆ

4.4) การพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($F = 7.043$, $Sig. = .000$) โดยที่เยาวชนที่มีการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสัปดาห์ละ 1-2 ครั้งมีความคิดเห็นต่อการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกับเยาวชนที่พูดคุยสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง และเยาวชนที่มีการพูดคุยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสัปดาห์ละ 6 ครั้งมีความคิดเห็นต่อการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกับเยาวชนที่พูดคุยสัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง อาจเป็นเพราะว่าการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของเยาวชนจำนวน 1-2 ครั้ง หรือมากกว่า 6 ครั้งนั้นย่อมส่งผลต่อการอบรมกลุ่มเยาวชนทางการเมืองของเยาวชนในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เนื่องจากการอบรมกลุ่มเยาวชนหรือการรับรู้ด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งเข้าไปเข้ามาทำให้เกิดความคิด ความเชื่อในเรื่องนั้นทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากการศึกษาการกล่อมเกลากลางทางเมือง พบว่า พรรคการเมืองมีส่วนในการกล่อมเกลาน้อยที่สุด ดังนั้นพรรคการเมืองควรมีการเปิดโอกาสให้เยาวชนหรือประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เช่น การกำหนดนโยบาย การตรวจสอบนโยบายหรือการบริหารงานของรัฐบาล หรือร่วมกิจกรรมทางการเมือง เสนอปัญหา เรียกร้อง เงินชวบนหรือชุมนุมสงบโดยปราศจากอาวุธตามกฎหมาย กำหนด

ด้านครอบครัวควรสนทนา หรือพาบุคคลในครอบครัวศึกษาสถานที่สำคัญของชาติ โบราณสถาน โครงการหลวงหรือพระราชวังเพื่อศึกษาพระราชกรณียกิจ อันนำไปสู่ความเข้าใจของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย หรือเข้าวัดปฏิบัติธรรมถือศีลทางศาสนาเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนไทย

ด้านเพื่อนควรส่งเสริมให้กลุ่มเด็กและเยาวชนเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมของชุมชนหรือมีบทบาทความรับผิดชอบในกิจกรรมของชุมชนเพื่อปลูกฝังกล่อมเกล่าให้กลุ่มเยาวชนในชุมชนมีส่วนร่วมหรือเกิดความรับผิดชอบต่อสังคม

ด้านสถาบันการศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาหรือจัดให้มีเทศนาจากพระภิกษุสงฆ์ เพื่ออบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้กับเยาวชนไทยอยู่เสมอ

ด้านสื่อมวลชน สื่อสาธารณะต่างๆ ควรนำเสนอข้อมูลด้วยความถูกต้องเหมาะสมเป็นกลาง หรือสื่อมวลชนควรเปิดโอกาสให้เยาวชนสามารถแสดงความคิดเห็น เสนอแนะความคิดเห็นต่างๆ ได้

ด้านศาสนาควรส่งเสริมให้เข้าวัดปฏิบัติธรรม ถือศีลอย่างสม่ำเสมอและการจัดกิจกรรมทางศาสนาให้สอดคล้องเหมาะสม สามารถจูงใจให้เยาวชนสนใจในกิจกรรมทางศาสนา

ด้านพรรคการเมืองควรส่งเสริมให้เยาวชนเปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมือง หรือร่วมกิจกรรมทางการเมืองหรือจัดกิจกรรม ปลูกฝังค่านิยมในการส่งเสริมประชาธิปไตยและความเป็นพลเมืองที่ดี

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) การศึกษาในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) โดยเพิ่มเติมด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพจากเครื่องมือการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) แล้วสนับสนุนด้วยวิจัยเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดที่เด่นชัดมากขึ้นของการกล่อมเกลາทางการเมือง หรือคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองของเยาวชนมากขึ้น เพื่อให้ผลการศึกษาวิจัยมีความสมบูรณ์แม่นยำตรงเชิงเนื้อหานำไปสู่ฐานข้อมูลสำคัญทางวิชาการต่อไป

2) ในการศึกษาครั้งนี้นับมุ่งเพียงศึกษาในกลุ่มเยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 18-25 ปี ในระดับบัณฑิตศึกษาและมัธยมศึกษา โดยผู้ที่สนใจศึกษาในกรอบมิติประเด็นเรื่องการกล่อมเกลາทางการเมืองและความเป็นพลเมืองควรมุ่งศึกษาต่อกลุ่มประชากรกลุ่มอื่น หรือกลุ่มพื้นที่อื่น

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ คารมปราชญ์ คล้ายแก้ว. (2559). ปัจจัยทางด้านการถ่ายทอดทางสังคม และจิตลักษณะที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา. ปีที่ 8, ฉบับที่ 2 (ส.ค. 2559), น. 209-231
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านพัฒนาการศึกษา เพื่อสร้างความเป็นพลเมืองดี. (2554). ยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง พ.ศ. 2553-2561. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนโยบายด้านพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- จุฑามาศ ช่อคง. (2556). การสร้างแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18. วารสารวิจัยทางการศึกษา ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 น.23-36
- จุมพล หนิมพานิช. (2528). กระบวนการเรียนรู้ ทางการเมืองกับทัศนคติทางการเมืองของคนไทย. ในเอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานทางสังคมและวัฒนธรรมของการเมืองไทย หน่วยที่ 5 นนทบุรี, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ทิพย์พาพร ตันติสุนทร. (2554). การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พี.เพรส จำกัด
- ธนวรรณ ผิวบัวคำ. (2558). การส่งเสริมความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยในเด็กปฐมวัย. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ 30 ฉบับที่ 1 น.70-82

- นริศ จันทวรรณ. (2559). ความเป็นพลเมืองในระบบประชาธิปไตย : กรณีศึกษา
นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ระดับปริญญาตรี ส่วนกลาง.
วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 น.103-113
- วิภาดา พินลา. (2558). สังคมศึกษากับการสร้างความเป็นพลเมืองดีตามวิถี
ประชาธิปไตย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีที่ : 15 ฉบับที่
2 น. 17-29
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ข้อมูลสถิติ. กลุ่มพัฒนาระบบ
สารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.กรุงเทพมหานคร :
- Dawson, Richard E., and Prewitt, Kenneth. (1969). Political
Socialization. Boston: Little Brown and Co.
- Dejaeghere&Hooghe. (2009). Brief report : Citizenship concepts among
adolescents. Evidence from a survey among Belgian 19 years
old. Journal of Adolescence 32: 723-732
- Pye, Lucian. (1962). Politics, Personality, and Nation Building: Burma's
Search for Identity. New Haven: Yale University Press.